

พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมการพาณิชย์

พ.ศ. ๒๕๒๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพาณิชย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๒๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ

“การพาณิชย์นาวี” หมายความว่า การขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ กิจการเรือและกิจการท่าเรือ และหมายความรวมถึงกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นส่วนประกอบกับกิจการดังกล่าวตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“การขนส่งทางทะเล” หมายความว่า การขนส่งของโดยเรือจากประเทศไทยไปยังต่างประเทศ หรือจากต่างประเทศมายังประเทศไทย หรือจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งนอกราชอาณาจักร

“เรือ” หมายความว่า เรือเดินทะเลที่ใช้ในการขนส่งทางทะเล

“เรือไทย” หมายความว่า เรือไทยตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยที่ใช้ในการขนส่งทางทะเล

“ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจการขนส่งทางทะเลซึ่งอยู่ในประเทศไทยและรับทำการขนส่งทางทะเล และหมายความรวมถึงสาขาและตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจการขนส่งทางทะเล ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศและประกอบการขนส่งทางทะเลในประเทศไทย รวมทั้งผู้กระทำการเป็นนายหน้าเตรียมหาของในประเทศไทยเพื่อการขนส่งทางทะเล

“ผู้ส่งของ” หมายความว่า เจ้าของของหรือตัวแทนซึ่งส่งของไปยังหรือส่งหรือนำของมาจากต่างประเทศโดยทางทะเล

“ของ” หมายความว่า สินค้า สิ่งของ หรือสัตว์มีชีวิต

“ท่าเรือ” หมายความว่า สถานที่สำหรับให้บริการแก่เรือในการจอดเทียบ บรรทุกหรือขนถ่ายของ

“กิจการท่าเรือ” หมายความว่า ธุรกิจเกี่ยวกับท่าเรือ และหมายความรวมถึงธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือเป็นส่วนประกอบกับท่าเรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“กิจการเรือ” หมายความว่า ธุรกิจล่อ ช่อม หรือซ่อมบำรุงเรือ หรือให้บริการติดตั้งหรือซ่อมเครื่องเรือหรืออุปกรณ์การเดินเรือของเรือ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเป็นประธาน ปลัดกระทรวงคมนาคมและปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงการคลังหรือผู้แทน ปลัดกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้แทน ผู้บัญชาการ

ทหารเรือหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
หรือผู้แทน อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศหรือผู้แทน อธิบดีกรมการปกครอง
หรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน และประธานสภาหอการค้า
แห่งประเทศไทยหรือผู้แทน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่น
อีกไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีสัญชาติไทยและมีความรู้
หรือความชัดเจนในการพาณิชย์ การเศรษฐกิจ การขนส่ง กฎหมาย
การต่างประเทศ การเกษตร หรือการอุตสาหกรรม

ให้เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์เป็นกรรมการ
และเลขานุการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละ
สองปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งเป็นกรรมการ
อีกได้

มาตรา ๗ ผู้มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ห้ามมิให้เป็น
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็น
โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นข้าราชการการเมือง
- (๕) เป็นกรรมการพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก
- (๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนได้

กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามวรรคสองอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการที่ตนแทน

มาตรา ๙ ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการซึ่งได้รับมอบหมายจากประธานเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมแทน

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

(๒) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการพัฒนา การส่งเสริม การควบคุม การคุ้มครอง และการประสานงานการพาณิชย์นาวี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการ

(ก) ในการเสริมสร้างเรือไทยให้มีจำนวนและความสามารถในการดำเนินการขนส่งทางทะเลสูงชัน

(ข) เพื่อจัดใหม่และหรือส่งเสริมสถานประกอบการเจ้าหน้าทีและคนประจำเรือ ตลอดจนผู้ประกอบการกิจการพาณิชย์นาวีให้เพียงพอ กับความต้องการของประเทศและให้เข้ามาตรฐานสากล

(ค) ในการส่งเสริมและควบคุมเกี่ยวกับการขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ กิจการอยู่เรือ และกิจการท่าเรือรวมทั้ง การสื่อสารและเครื่องช่วยในการเดินเรือ และ

(ง) เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล ซึ่งสามารถถือกรรมสิทธิ์เรือไทยได้ และผู้ส่งของซึ่งอยู่ในประเทศไทย

(๓) จัดทำข้อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยหารือกับส่วนราชการของ ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหาร ส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบรวม แยก และเลิกท่าเรือและกิจการท่าเรือ ตลอดจน โครงสร้างและแผนงานในการขยายงาน การลงทุน การวางแผนพัฒนา

ท่าเรือและกิจการท่าเรือของส่วนราชการของราชการบริหารส่วนกลาง
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ
หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ

(๔) เสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีในการ
ออกกฎหมายเพื่อการพัฒนา การส่งเสริม การควบคุม การคุ้มครอง และ
การประสานงานการพาณิชย์นาวี

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการดำเนินการให้
เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการพาณิชย์นาวี

(๖) เสนอความเห็นหรือให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออก
กฎกระทรวง ประกาศและคำสั่งตามพระราชบัญญัติ

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขให้ผู้ได้รับสิทธิและประโยชน์
ปฏิบัติ เพื่อควบคุมการใช้สิทธิและประโยชน์ให้เป็นไปตามพระราช
บัญญัติ

(๘) ประสานโครงการและแผนงานเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีและ
การควบคุมการเดินเรือระหว่างส่วนราชการของราชการบริหารส่วนกลาง
ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ
หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจและเอกชน

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดที่พระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นกำหนด
ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการหรือที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย
คณะกรรมการอาจมอบหมายหน้าที่ตาม (๘) และ (๙) ให้สำนัก
งานปฏิบัติแทนได้

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการอาจตั้งบุคคลใดเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องหรือคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการจะมอบหมายก็ได้

ให้นำมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการหรือสำนักงาน มีอำนาจเรียกเป็นหนังสือให้บุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารใดอันเกี่ยวกับกิจการพาณิชย์นาวีได้

มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวีขึ้นในกระทรวงคมนาคม มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวี

(๒) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการ แผนงาน หรือมาตรการเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวีเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) ศึกษาและวิจัย และประสานงานในทางวิชาการเกี่ยวกับการขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ การสื่อสารและเครื่องช่วยในการเดินเรือ กิจการอู่เรือและกิจการท่าเรือ และรวบรวมข้อมูลในทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลดังกล่าวกับสถาบันทางวิชาการอื่น

(๔) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน

มาตรา ๑๕ ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์ว่าคนหนึ่งมีหน้าที่บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน และจะให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

มาตรา ๑๖ ในการส่งเสริมการพาณิชย์ รัฐบาลอาจกำหนดมาตรการและหรือให้สิทธิและประโยชน์ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้การขนส่งของทางทะเลระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ แต่แต่ละประเทศต้องใช้บริการขนส่งโดยเรือไทยไม่น้อยกว่าอัตราส่วนของปริมาณของและของค่าระวางที่มีการขนส่งระหว่างกันตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๒) ให้ผู้ถือหุ้นของนิติบุคคลที่ประกอบการขนส่งทางทะเลและที่ถือกรรมสิทธิ์เรือไทยหรือที่ประกอบกิจการอยู่เรือ ตามที่กำหนด ได้รับยกเว้นหรือลดอัตราภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากนิติบุคคลดังกล่าว โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

(๓) ให้ผู้ส่งของซึ่งส่งของที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์จากประเทศไทยออกไปยังต่างประเทศโดยเรือไทย หรือส่งหรือนำของจากต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทยโดยเรือไทย มีสิทธิหักเงินจำนวนไม่เกินร้อยละห้าสิบของค่าระวางและหรือเงินอย่างอื่นที่ได้เสียไปตามปกติในการ

ขนส่งของดังกล่าว ออกจากเงินได้สุทธิหรือกำไรสุทธิ แล้วแต่กรณี โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

พระราชกฤษฎีกาตาม (๑) (๒) และ (๓) จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้มาตรการและการให้สิทธิและประโยชน์ ดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑ รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้
ทั้งหมด หรือบางเรื่องได้ คือ

(๑) กำหนดของที่ทางราชการ องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยทางเรือในเส้นทางที่เรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ ต้องบรรทุกโดยเรือไทย

(๒) กำหนดของที่ผู้ส่งของส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศโดยใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้ของทางราชการ องค์การของรัฐ หรือบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยภายใต้บังคับของเงื่อนไขแห่งการกู้เงินนั้น หรือของบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญากับทางราชการ องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวโดยทางเรือในเส้นทางที่เรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ ต้องบรรทุกโดยเรือไทย

(๓) กำหนดของตามชนิดและประเภทที่กำหนดที่ผู้ส่งของจะส่งออกไปยังต่างประเทศ หรือส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศโดยทางเรือในเส้นทางที่เรือไทยเดินอยู่และสามารถให้บริการรับขนได้ในระยะเวลาใดๆ ที่กำหนด ต้องบรรทุกโดยเรือไทยในปริมาณไม่น้อยกว่าอัตราส่วนที่กำหนด

มาตรา ๑๘ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตาม
มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่อง
ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใด ๆ ที่จำเป็น
เกี่ยวกับการบรรทุกของตามที่กำหนดโดยเรือไทย

(๒) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการให้ผู้ส่งของแจ้งการส่งออกไป
ยังต่างประเทศ หรือส่งหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งของตามชนิด
และประเภทที่กำหนดให้บรรทุกโดยเรือไทย

(๓) กำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อทราบปริมาณของที่
กำหนดให้บรรทุกโดยเรือไทยและปริมาณการใช้บริการเรือไทยของผู้ส่ง
ของในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ไม่มีอาขบรรทุกของที่กำหนดตามมาตรา ๑๗
โดยเรือไทยได้ให้ผู้ส่งของยื่นคำขอรับหนังสืออนุญาตให้บรรทุกของ
ดังกล่าวโดยเรืออื่นต่อสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงาน
กำหนด

การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้บรรทุกของโดยเรืออื่นให้สำนักงาน
แจ้งให้ผู้ขอทราบภายในเวลาไม่เกินห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ ถ้าผู้ขอ
ไม่ได้รับแจ้งภายในกำหนดเวลาห้าวันให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้บรรทุก
ของโดยเรืออื่นได้

มาตรา ๒๐ สำนักงานจะออกหนังสืออนุญาตตามคำขอรับหนังสือ
อนุญาตตามมาตรา ๑๙ ให้ผู้ส่งของบรรทุกของโดยเรืออื่นได้ เมื่อปรากฏ
ว่า

(๑) ในระหว่างระยะเวลาที่กำหนดให้บรรทุกของลงเรือ ไม่มีเรือไทยที่จะรับบรรทุกของจากท่าเรือที่จะบรรทุกของนั้น หรือมีเรือไทยแต่ไม่มีระวางพอที่จะบรรทุกของนั้น

(๒) มีสนธิสัญญาหรือความตกลงที่รัฐบาลไทยทำกับรัฐบาลต่างประเทศโดยเฉพาะ หรือ

(๓) มีกรณีที่ต้องผ่อนผันให้เป็นพิเศษ

มาตรา ๒๑ เรือที่มีใช้เรือไทยที่ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลซึ่งถือกรรมสิทธิ์เรือไทยเข้ามาเพื่อเสริมจำนวนเรือในเส้นทางที่มีเรือของตนเดินรับขนของอยู่เป็นปกติ อาจได้รับสิทธิและประโยชน์ตามพระราชบัญญัติเช่นเดียวกับเรือไทยตลอดเวลาการเข้าเรือ หากผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลแจ้งและแสดงหลักฐานการเข้าเรือต่อสำนักงาน และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายให้ใช้เรือนั้นในธุรกิจการขนส่งทะเลของตนได้ ในการนี้ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลเข้าและใช้เรือนั้นในการขนส่งทางทะเลไว้ด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแจ้ง รวมทั้งหลักฐานการเข้าเรือที่ต้องแสดงตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ เมื่อมีกฎกระทรวงกำหนดให้การส่งของโดยทางเรือต้องบรรทุกโดยเรือไทยตามมาตรา ๑๗ แล้ว ถ้าผู้ส่งของผู้ใดไม่ส่งของตามที่กำหนดโดยเรือไทยหรือเรือที่ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา

๒๑ หรือส่งของตามชนิดและประเภทที่กำหนดโดยเรือไทย หรือเรือที่ได้
รับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา ๒๑ น้อยกว่าอัตราส่วนที่กำหนดไว้ และ
มิได้รับอนุญาตให้ส่งของโดยเรืออื่นตามมาตรา ๒๐ ให้ผู้ส่งของนั้นเสีย
ค่าธรรมเนียมพิเศษเท่ากับสองเท่าของค่าระวาง สำหรับการรับขนของนั้น
หรือสองเท่าของค่าระวางสำหรับการรับขนของส่วนที่ผู้ส่งของส่งไปไม่ครบ
อัตราส่วนที่กำหนดให้ส่งโดยเรือไทย

การคำนวณค่าระวางเพื่อการเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าภาระในการเสียค่าธรรมเนียมพิเศษเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ผู้ส่ง
ของส่งของโดยเรืออื่นหรือตั้งแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ระบุในคำสั่งให้
ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษในกรณีที่ผู้ส่งของส่งของโดยเรือไทยหรือเรือที่ได้
รับสิทธิและประโยชน์ตามมาตรา ๒๑ ไม่ครบอัตราส่วนที่กำหนด และ
เมื่อถึงกำหนดชำระแล้วมิได้เสีย ให้ถือว่าเป็นค่าธรรมเนียมพิเศษที่ค้าง
ชำระ

การเสียค่าธรรมเนียมพิเศษให้ชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และ
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ เพื่อให้ได้รับชำระค่าธรรมเนียมพิเศษที่ค้างชำระ ให้
พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจส่งเป็นหนังสือให้ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบชำระค่า
ธรรมเนียมพิเศษชำระค่าธรรมเนียมพิเศษดังกล่าว รวมทั้งใหม่อำนาจสั่งยึด
และส่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ
โดยไม่ต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง

วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยอนุโลม เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว เมื่อหักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึดและขาย และค่าธรรมเนียมพิเศษแล้ว ถ้ามีเงินเหลือ ให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา ๒๔ เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลผู้ใดให้สิทธิหรือประโยชน์พิเศษแก่ผู้ส่งของหรือได้รับสิทธิหรือประโยชน์พิเศษทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม อันเป็นการเอาเปรียบและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลอื่นซึ่งถือกรรมสิทธิ์เรือไทยในการประกอบการขนส่งทางทะเล รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เรียกเก็บเงินบองกันการเอาเปรียบในการประกอบการขนส่งทางทะเลจากผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลซึ่งเป็นมูลใหม่ประกาศให้เรียกเก็บเงินบองกันการเอาเปรียบในการประกอบการขนส่งทางทะเลสำหรับของที่ผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลนั้นรับขนภายในระยะเวลาที่ระบุในคำสั่งในอัตราที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินจำนวนเงินค่าระวาง สำหรับการรับขนของนั้น

(๒) ห้ามเรือของผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลซึ่งเอาเปรียบในการประกอบการขนส่งทางทะเลทั้งหมดหรือบางส่วน มิให้บรรทุกหรือขนถ่ายของ ณ ท่าเรือในราชอาณาจักรตามระยะเวลาที่กำหนด

การคำนวณค่าระวางเพื่อการเรียกเก็บเงินบอingkั้นการเอาเปรียบในการประกอบการขนส่งทางทะเลตาม (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

การเรียกเก็บเงินบอingkั้นการเอาเปรียบในการขนส่งทางทะเลตาม (๑) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากร และให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้ถือเสมือนว่าเงินบอingkั้นการเอาเปรียบในการขนส่งทางทะเลเป็นอากรขาเข้าหรืออากรขาออกตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร และเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บเงินบอingkั้นการเอาเปรียบในการขนส่งทางทะเล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมีอำนาจกักเรือที่ขนของนั้นไว้จนกว่าผู้ประกอบการขนส่งทางทะเลจะได้ชำระเงินบอingkั้นการเอาเปรียบในการขนส่งทางทะเลจนครบถ้วนหรือหาหลักประกันมาให้จนเป็นที่พอใจ

คำสั่งตามวรรคหนึ่งและการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกคำสั่งดังกล่าว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๕ ผู้ประกอบการกิจการขนส่งทางทะเลซึ่งเป็นเจ้าของเรือหรือใช้เรือในกิจการของตนที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสขึ้นไป ผู้ประกอบการทำเรือและผู้ประกอบการอยู่เรือที่ให้บริการ คือ ช่อมหรือช่อมบำรุงเรือที่มีขนาดตั้งแต่ห้าร้อยตันกรอสขึ้นไป ต้องจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการขนส่งทางทะเล ผู้ประกอบการทำเรือ หรือผู้ประกอบการอยู่เรือตามพระราชบัญญัติตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การขอและการจดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ สำนักงานอาจขอให้ส่วนราชการของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนรายละเอียดทางวิชาการ การเงินและสถิติที่จำเป็นแก่การศึกษาภาวะการพาณิชย์นาวี เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ หรือสำนักงานก็ได้

มาตรา ๒๗ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจและรวบรวมข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการพาณิชย์นาวี ให้ผู้ประกอบธุรกิจการพาณิชย์นาวีแจ้งข้อมูล สถิติ และข้อความอื่นที่จำเป็นต่อสำนักงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อมูล สถิติ หรือข้อความใด ๆ อันได้มาตามมาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๒๗ ซึ่งตามปกติวิสัยพึงสงวนไว้ ไม่เปิดเผย เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบ การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี

มาตรา ๒๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๓๐ ผู้ใดให้ข้อเท็จจริงหรือส่งเอกสารตามมาตรา ๑๓ อันเป็นเท็จหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๗ หรือแจ้งข้อมูล สถิติ หรือข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสองพันบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๓๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทและปรับอีกไม่เกินวันละสองพันบาทตลอดเวลาที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดประกอบธุรกิจการขนส่งทางทะเล การทำเรือ หรือกิจการอยู่เรือดังกล่าวในมาตรา ๒๕ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ อาจประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้อีกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ถ้าประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต่อไป ผู้นั้นต้องจดทะเบียนตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๓๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๕๕ ตอนที่ ๑๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การพาณิชย์นาวีอันได้แก่ การขนส่งทางทะเล การประกันภัยทางทะเล การเดินเรือ กิจการเรือ และกิจการท่าเรือ มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ซึ่งรัฐจำเป็นต้องควบคุม ทำนุบำรุงและส่งเสริมให้เจริญยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของประเทศได้ แต่ปัจจุบันกิจการพาณิชย์นาวีอยู่ในความควบคุมของหน่วยราชการหลายแห่ง สมควรให้มีการประสานงานเพื่อควบคุม ทำนุบำรุงและส่งเสริมการพาณิชย์นาวีให้สอดคล้องกันตามนโยบายของประเทศ และให้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการส่งเสริมและคุ้มครองการพาณิชย์นาวีของไทยให้เจริญก้าวหน้าสามารถสนองความต้องการของประเทศและสามารถแข่งขันในการขนส่งทางเรือระหว่างประเทศได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้